

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 71-72

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

2. Μετά τη δολοφονία των αρχηγών των δημοκρατικών οι ολιγαρχικοί συγκάλεσαν την εκκλησία του δήμου. Στη συνέλευση αυτή οι ολιγαρχικοί τόνισαν ότι οι τρέχουσες εξελίξεις ήταν συμφέρουσες για την Κέρκυρα, διότι έτσι το νησί δε διέτρεχε τον κίνδυνο υποδούλωσής του στην Αθήνα (*εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων*). Επισήμαναν ακόμη την αναγκαιότητα τήρησης ουδετερότητας υπό όρους, γεγονός που σήμαινε διάλυση της επιμαχίας με την Αθήνα. Γι' αυτό και η παρουσία περισσότερων του ενός πλοίων θα έπρεπε να θεωρείται ενέργεια εχθρική και να οδηγεί σε πολεμική κινητοποίηση (*τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεον πολέμιον ἡγεῖσθαι*). Ουσιαστικά η απόφαση αυτή ακυρώνει την αμυντική συμμαχία Αθηναίων - Κερκυραίων. Παράλληλα, διαπιστώνει κανείς πως δεν επιδιώκεται ολοκληρωτική αποκοπή των δεσμών της Κέρκυρας με την υπερδύναμη αυτή της εποχής. Αυτό βέβαια δεν αναιρεί τον αρχικό σκοπό των ολιγαρχικών, που ήταν να εγκαταστήσουν την ολιγαρχία στην Κέρκυρα.
3. Η πρεσβεία που στάλθηκε στην Αθήνα ήταν επιφορτισμένη με διπλό σκοπό: αφενός να πείσει τους Αθηναίους ότι οι εξελίξεις στην Κέρκυρα ήταν συμφέρουσες και γι' αυτούς, αφετέρου να διεγείρει τη φιλοπατρία των δημοκρατικών Κερκυραίων που είχαν καταφύγει στην Αθήνα, ώστε να μην προσπαθήσουν να ανατρέψουν τη νέα πολιτική κατάσταση που δημιουργήθηκε στο νησί (*Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται*). Η αντίδραση των Αθηναίων υπήρξε άμεση. Συνέλαβαν τους πρέσβεις, καθώς και όσους από τους Κερκυραίους συντάχθηκαν τώρα μαζί τους (πρόκειται για τους Κερκυραίους που είχαν προηγουμένως καταφύγει στην Αθήνα) και τους συγκέντρωσαν στην Αίγινα (*Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὄσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν*). Η σύλληψη των πρέσβειων, που θεωρούνταν

πρόσωπα ιερά και απαραβίαστα, αντιστρατεύεται τους κανόνες του «διεθνούς δικαίου» της εποχής. Ωστόσο, η ενέργεια των Αθηναίων δικαιολογείται στην παρούσα περίπτωση από την κατάλυση της έννομης τάξης που προηγήθηκε στην Κέρκυρα και από την ανάρμοστη δράση των ίδιων των πρέσβων στην Αθήνα.

4. Ο Θουκυδίδης στο μεταφρασμένο κείμενο (82.1) διαπιστώνει ότι σε όλη την Ελλάδα, όπου υπήρξαν εμφύλιοι πόλεμοι, οι δημοκρατικοί στηρίζονταν στους Αθηναίους να τους βοηθήσουν και οι ολιγαρχικοί στους Λακεδαιμονίους. Επιπλέον, επισημαίνει ότι καθεμιά από αυτές τις αντίπαλες πολιτικές παρατάξεις επιζητούσε εξωτερική επέμβαση για να καταστρέψει τους αντιπάλους της και να ανατρέψει το πολίτευμα. Οι παραπάνω διαπιστώσεις του επιβεβαιώνονται από τα γεγονότα του πρωτότυπου κείμενου (71-72). Ειδικότερα, μετά τη δολοφονία των αρχηγών των δημοκρατικών οι ολιγαρχικοί υποστήριξαν στη συνέλευση που συγκάλεσαν οι ίδιοι ότι το νησί δε διέτρεχε πλέον τον κίνδυνο υποδούλωσής του στην Αθήνα (*ἤκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων*) κατηγορώντας προφανώς τη δημοκρατική παράταξη του Πειθία πως λειτουργούσε προς όφελος των Αθηναίων και εις βάρος των Κερκυραίων και της ουδετερότητας. Στη συνέχεια, όμως, αποδεικνύεται ότι και οι ολιγαρχικοί στηρίζονταν στην εξωτερική βοήθεια και παρέμβαση (της Κορίνθου και της Σπάρτης). Πιο συγκεκριμένα, με την άφιξη ενός πολεμικού πλοίου από την Κόρινθο και των Λακεδαιμονίων πρέσβων δίνεται η ευκαιρία στους ολιγαρχικούς που πλέον έχουν την εξουσία, να επιτεθούν κατά των δημοκρατικών αντιπάλων τους και να τους νικήσουν στη μάχη (*Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν*). Είναι σαφές λοιπόν ότι η σπαρτιατική αποστολή που έσπευσε στην Κέρκυρα στάλθηκε ως άμεση αντίδραση στις προηγηθείσες ενέργειες των Αθηναίων και είχε σκοπό την ανάληψη δραστηκών πρωτοβουλιών και τη δυναμική εκκαθάριση της πολιτικής κατάστασης προς όφελος των Κερκυραίων ολιγαρχικών και κατ' επέκταση των συμφερόντων της Σπάρτης (και της Κορίνθου). Η παρέμβαση, επομένως, της Σπάρτης στα εσωτερικά της Κέρκυρας είναι πλέον αποκάλυπτη. Εύλογα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι διαπιστώσεις του Θουκυδίδα (τάση προς γενίκευση) για τον ρόλο της Αθήνας και της Σπάρτης είναι απολύτως δικαιολογημένες.
6. α. Τριτόκλιτα: *νυκτός-νυκτῶν, τήν ἀκρόπολιν-τάς ἀκροπόλεις, τῆς πόλεως- τῶν πόλεων, λιμένα-λιμένας*. Πρωτόκλιτο: *τήν ἀγοράν-τάς ἀγοράς*

β. Δράσοντες, ἔσοιτο, δέξεσθαι, πράξειν, πείσουσιν

7. α. οἱ ἔχοντες: επιθετική μετοχή ως υποκείμενο του ρήματος ἐπιτίθενται.

ἐλθούσης: χρονική μετοχή. Είναι γενική απόλυτη με υποκείμενο το τριήρους το οποίο δεν αποτελεί όρο της πρότασης.

β. ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη: δευτερεύουσα (ονοματική) ειδική πρόταση. Εκφέρεται με ευκτική πλαγίου λόγου (εἶη) γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (εἶπον). Είναι αντικείμενο του ρήματος εἶπον (λεκτικό) της κύριας πρότασης.

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις 1, 5, 8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SOLUTION_1_13235.